

Erfaringer og råd til kommuner og selskaper som skal søke om utslippstillatelse fra statsforvalteren

Kontaktperson hos Norsk Vann:

Elisabeth Lyngstad elisabeth.lyngstad@norskvann.no

Innhold

1	Innledning.....	4
2	Råd til kommuner og selskaper	5
2.1	Ved utarbeidelse av søknad om utslippstillatelse	5
2.2	Ved mottak av utkast til tillatelse eller tillatelse.....	6
3	Mal for tillatelse fra Miljødirektoratet	6
4	Forurensningsloven og forurensningsforskriften	7
4.1	Forurensningsloven.....	7
4.2	Forurensningsforskriften	7
5	Kommentarer til renskravene i forurensningsforskriften	9
5.1	Sekundærrensekravet.....	9
5.1.1	Avklaringer med Miljødirektoratet angående sekundærrensekravet.....	10
5.2	Krav til fosfor og nitrogen	12
6	Klager på utslippstillatelser behandlet av Miljødirektoratet	13
6.1	Prinsipper ved vurdering av vilkår	13
6.2	Resultat av klager og begrunnelse	14
6.2.1	Økt krav til prøvetaking	14
6.2.2	Krav til utslipp av fosfor	14
6.2.3	Utslipp av BOF/KOF	15
6.2.4	Rensekrav for E. coli	17
7	Eksempel på vilkår i utslippstillatelser	17
7.1	Sekundærrensekrav	18
7.1.1	Krav til både renseseffekt og konsentrasjon.....	18
7.1.2	Uklart hvilket konsentrasjonskrav som skal overholdes	18
7.1.3	Krav til både renseseffekt og utslippskonsentrasjon	19
7.1.4	Egen variant av sekundærrensekravet	19
7.1.5	Strengere krav uten begrunnelse i resipientsituasjonen	20
7.2	Krav til fosfor.....	20
7.2.1	Krav om maksimal utløpskonsentrasjon	20
7.2.2	Krav til både renseseffekt, samt gjennomsnittlig og maksimal utslippskonsentrasjon....	21
7.3	Krav til suspendert stoff.....	22
7.3.1	Unødvendig vilkår og uklart hvordan det skal oppfylles	22
7.4	Tungmetaller og organiske miljøgifter.....	22
7.4.1	Krav til økt antall prøver	22
7.5	Bakterier/E.coli	23

7.5.1	Krav til maksimalt innhold av bakterier ved utslipp til sjø	23
7.5.2	Krav til prøvetaking og antall bakterier i nødoverløp.....	23
7.6	Slambehandling.....	24
7.6.1	Vilkår som må være basert på en misforståelse	24
7.7	Utslipp fra ledningsnett	24
7.7.1	Uklare vilkår	24
7.7.2	Vilkår som er uheldig formulert.....	25

1 Innledning

Vannet har stor verdi for oss. Vi bruker det til å drikke og lage mat, som lekeplass, til å bade i, å gå turer langs og mye annet. Vannet og miljøet vårt knyttes til verdier som er viktige for oss alle, som bolyst, helse, naturopplevelser og godt nærmiljø. Viktige verdier som ikke kan tas for gitt og som vi må ta godt vare på. Avløpsrensaneanlegg som ikke fungerer truer disse verdiene. Derfor er innholdet i søknad om utslippstillatelse og selve utslippstillatelsene svært viktige for å begrense forurensning.

Den som søker om å forurense (søke om utslippstillatelse) har en stor og viktig jobb med å kartlegge, vurdere og dokumentere viktige forhold i forbindelse med søknaden, for å være sikker på at løsningen som velges gjør minst mulig skade på miljøet. Den som gir en tillatelse skal gi klare, hensiktsmessige og velbegrunnede vilkår i henhold til gjeldene regelverk. Krav utover forskriftens minimumskrav i en enkelttillatelse må kunne begrunnes ut fra særskilte forhold i den enkelte sak, og eventuelle skjerpene krav må være forholdsmessige med hensyn til økte kostnader og nytte.

Norsk Vann får mange henvendelser fra våre medlemmer angående nye utslippstillatelser som har upresise gjengivelser av minimumskravene i forurensningsforskriften og/eller nye vilkår som ikke er godt begrunnet.

Noen eksempler er:

- strengere vilkår enn det som er søkt om, uten at det er gitt en begrunnelse
- ekstra vilkår som ikke er begrunnet eller hjemlet
- varianter av standardkravene i forurensningsforskriften, uten at det er gitt en begrunnelse
- vilkår som må være basert på en misforståelse eller som er uklart formulert
- vilkår som er tilnærmet umulige eller urealistiske å oppfylle

Dette dokumentet gjengir en del erfaringer og eksempler, og gir råd til kommuner og selskaper som skal søke om utslippstillatelse eller har mottatt en ny tillatelse.

I dokumentet bruker vi begrepet minimumskrav om kravene som følger direkte av forurensningsforskriften kapittel 14. Begrepet vilkår brukes om «tilleggskrav» som statsforvalteren kan fastsette i den enkelte utslippstillatelse med hjemmel i forurensningsloven § 16:

§ 16. (vilkår i tillatelse)

I tillatelse etter loven eller forskrift i medhold av loven kan det settes nærmere vilkår for å motvirke at forurensning fører til skader eller ulemper, og for å fremme effektiv utnyttelse av energi som virksomheten bruker eller frembringer. Det kan herunder fastsettes vilkår om beskyttelses- og rens tiltak, gjenvinning og at tillatelsen bare skal gjelde for en viss tid.

Dersom forurensning fra virksomheten jevnlig vil utelukke eller vanskeliggjøre bruk av miljøet til et bestemt formål, kan det settes som vilkår at det treffes tiltak som tilgodeser dette formålet, eller at det gis tilskudd til slike tiltak. Det kan også settes som vilkår at forurenseren ved avtale eller ekspropriasjon erverver eller båndlegger områder som blir sterkt forurenset.

En utslippstillatelse med vilkår som avviker fra minimumskravene i forurensningsforskriften må begrunnes i tråd med forvaltningsloven § 25 hvor det står:

“I den utstrekning det er nødvendig for å sette parten i stand til å forstå vedtaket, skal begrunnelsen også gjengi innholdet av reglene eller den problemstilling vedtaket bygger på.

I begrunnelsen skal dessuten nevnes de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Er de faktiske forhold beskrevet av parten selv eller i et dokument som er gjort kjent for parten, er en henvisning til den tidligere framstilling tilstrekkelig. I tilfelle skal det i underretningen til parten vedlegges kopi av framstillingen.

De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn, bør nevnes. Er det gitt retningslinjer for skjønnsutøvingen, vil i alminnelighet en henvisning til retningslinjene være tilstrekkelig.”

Et viktig argument for å begrunne vedtakene er også å gi mottakeren mulighet til å kunne klage på vilkår som ikke er egnet til å oppfylle formålet eller som er uforholdsmessig tyngende.

Dette dokumentet vil gi eksempler på noen vilkår som er foreslått eller som er gitt i utslippstillatelse, og gi råd til kommunen både ved utarbeidelse av søknadene, samt hva kommunen bør gjøre når den mottar utkast til, varsel om eller selve tillatelsen fra statsforvalteren.

2 Råd til kommuner og selskaper

2.1 Ved utarbeidelse av søknad om utslippstillatelse

Det å få tillatelse til noe som er forbudt for alle andre, og som innebærer en fare for forurensning, er et stort ansvar. Siden forurensning i utgangspunktet er forbudt, er ansvaret for utslipp nokså strengt regulert i forurensningsregelverket gjennom forurensningsloven § 55 og med særlig skjerpede ansvarsregler for avløpsanlegg i forurensningsforskriften § 24A. Ansvaret for skade som følge av et utslipp fra et avløpsrenseanlegg gjelder uavhengig av om eieren har vært uaktsom og gjelder i hele anleggets levetid. Brudd på utslippstillatelse kan dermed i ytterste konsekvens medføre et strafferettslig ansvar for kommunen.

Ved søknad om utslippstillatelse er det viktig å tenke nøye gjennom hva dere søker om å slippe ut og hvorfor, og vær veldig klare i søknaden på hvilke vilkår dere mener vil være hensiktsmessige. Spesifiser at dere ønsker å følge kravene slik de fremgår av forurensningsforskriften, hvis dere ikke selv søker om strengere vilkår. Det kan være u hensiktsmessig å be om vilkår knyttet til andre parametere enn de det er behov for, da vilkår i en tillatelse skal følges opp, dokumenteres og overholdes.

Det kan være lurt å lese gjennom tillatelse som nylig er gitt av samme statsforvalter, slik at dere kan se hvilke vilkår som tidligere er gitt og begrunnelsen for disse. Det vil gi god innsikt i hvordan statsforvalteren vurderer og vektlegger, slik at dere i søknaden kan sørge for at dere gir tilstrekkelige opplysninger og begrunnelser for hva dere søker om. Det kan også være vilkår de har gitt i andre tillatelse som dere mener at det ikke vil være behov for å gi hos dere, for eksempel maksimalt innhold av bakterier i utløpsvannet. Da er det viktig at dere i søknaden inkludere en god beskrivelse av utslippspunktet, brukerinteresser og hvilken påvirkning utslippet vil kunne ha på disse, slik at statsforvalteren har nok informasjon til å vurdere behovet og om det vil være tilstrekkelige fordeler ved et særskilt rensetrinn for E. coli som forsvarer kostnaden.

Søknad om utslippstillatelse legges ut på høring og kan søkes opp hos statsforvalteren.

Utslippstillatelse som er gitt kan søkes opp på www.norskeutslipp.no. Hvis statsforvalteren har gitt spesielle vilkår i tidligere tillatelse, så vær nøye med å beskrive og begrunne hva dere faktisk søker om og vær ekstra oppmerksom når dere mottar et utkast til eller en utslippstillatelse.

2.2 Ved mottak av utkast til tillatelse eller tillatelse

Ofte sender statsforvalteren ut et utkast til tillatelse til kommunen hvor man har mulighet til å gi innspill før endelig tillatelse gis. Dette er en god praksis da det gir både kommunen/reanseanlegget og statsforvalter mulighet til å rette opp i uklarheter og feil før en endelig tillatelse. Det er viktig at man leser gjennom hver setning og hvert ord, og ser nøye på alle vilkårene. Det er spesielt viktig å se på:

- Er vilkåret strengere enn det man har søkt om? Og hvis det er det, er det i tilfelle godt begrunnet? Hvis ikke bør man adressere dette, be om begrunnelse og forklare hvorfor man eventuelt mener at det er for strengt og ikke nødvendig for å beskytte vannforekomsten, naturmangfoldet, brukerinteresser eller annet.
- Hvordan skal vilkåret oppfylles? Noen ganger er det dårlig spesifisert hvordan vilkåret skal oppfylles, da bør man be om en forklaring på dette slik at det i ettertid ikke oppstår uklarheter.
- Hvis måten vilkåret skal oppfylles på ikke følger av forurensningsforskriften, bør årsaken til dette være godt begrunnet.

Råd:

- Les utkast til tillatelse nøye – alle små detaljer og formuleringer
- Har dere fått det dere søkte om? Hvis ikke – er endringen godt begrunnet?
- Strengere vilkår enn det dere søkte om eller som følger av minimumskravene i forurensningsforskriften skal være begrunnet
- Send merknader til alt som avviker. Forklar hvorfor det er feil med henvisninger til lovverket og be om begrunnelse. Ikke godta egne varianter av hvordan vilkåret skal oppfylles.
- Selv om dere ikke tenker at et vilkår vil være et problem nå, kan det bli det i fremtiden (for eksempel ingen prøver for fosfor kan overstige 0,8 mg/l). Er det gitt som et vilkår må det også overholdes.
- Husk at brudd på utslippstillatelsen:
 - kan skade miljøet (hvis vilkårene er fornuftige for å beskytte miljøet)
 - medfører et ulovlig forhold i ytterste konsekvens kan medføre et strafferettslig ansvar for kommunen.
 - kan skade kommunens omdømme som miljøbedrift og tjenesteleverandør
 - kan få følger for muligheten for nye tilkoblinger til anlegget.

3 Mal for tillatelse fra Miljødirektoratet

Norsk Vann er kjent med at det foreligger en mal for utslippstillatelse som Miljødirektoratet har laget som veiledning til statsforvalterne. Både Norsk Vann og bransjen har etterspurt innsyn i denne malen, siden det ville gitt en god veiledning også til kommunene og deres rådgivere. Slik innsyn er ikke blitt gitt. Vi tror at en dialog om innholdet i denne malen kunne avverget en del av de uklarheter eller misforståelser som synes å føre til de situasjonene vi nå ser. Dette ville vært til hjelp både for kommunene som skal utforme en søknad om utslippstillatelse og statsforvalterne som skal behandle og gi tillatelsene med vilkår.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus har lagt ut mye informasjon om hvilke opplysninger som skal være med i en søknad om tillatelse på sin hjemmeside:

<https://www.statsforvalteren.no/nb/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/miljo-og-klima/avlop/soknad-om-tillatelse/>

Vi er ikke kjent med at noen andre statsforvalteren har lagt ut tilsvarende informasjon og anbefaler derfor kommuner som skal søke om utslippstillatelse til å se på denne veiledningen uavhengig av hvilken statsforvalter som skal behandle søknaden.

4 Forurensningsloven og forurensningsforskriften

4.1 Forurensningsloven

Det er forurensningsloven som regulerer tillatelse til forurensning. De viktigste paragrafene for kommunen angående utslippstillatelse er vist her:

§ 7. (plikt til å unngå forurensning)

Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11.

§ 8. (begrensninger i plikten til å unngå forurensninger)

Vanlig forurensning fra

1. fiske, jordbruk og skogbruk m.v.,
2. boliger, fritidshus, kontorer, forretnings- eller forsamlingslokaler, skoler, hoteller og lagerbygg o.l.,
3. midlertidig anleggsvirksomhet

er tillatt etter denne lov i den utstrekning det ikke er gitt særlige forskrifter etter [§ 9](#). For utslipp av sanitært avløpsvann må det likevel søkes om tillatelse med mindre noe annet er bestemt i forskrift.

§ 11. (særskilt tillatelse til forurensende tiltak)

Forurensningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Forurensningsmyndigheten kan i særlige tilfeller gi tillatelse uten at det foreligger søknad, og i slik tillatelse gi pålegg som trer i stedet for vilkår etter § 16.

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

§ 12. (innhold av søknad)

Søknad om tillatelse etter § 11 skal gi de opplysninger som er nødvendig for å vurdere om tillatelse bør gis og hvilke vilkår som skal settes. Forurensningsmyndigheten kan i forskrift eller i det enkelte tilfelle fastsette hvilke opplysninger eller undersøkelser søkeren må sørge for.

4.2 Forurensningsforskriften

Forurensningsforskriften Del 8 beskriver hva en søknad skal inneholde og Del 4. krav til avløp. Kapittel 11 gir generelle bestemmelser om avløp og kapittel 14 fastsetter generelle krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser. Her finner man standardkravene for utslipp fra avløpsrensaneanlegg, samt hvordan utslippet skal dokumenteres. I tillegg fastsetter statsforvalteren individuelle vilkår i den enkelte utslippstillatelsen.

§ 14-2. Definisjon av rensegrad

Følgende definisjoner for rensegrad gjelder i kapittel 14:

a. Primærrensing: En renseprosess der både

1. BOF5 -mengden i avløpsvannet reduseres med minst 20% av det som blir tilført renseanlegget eller ikke overstiger 40 mg O₂ /l ved utslipp og
2. SS-mengden i avløpsvannet reduseres med minst 50% av det som blir tilført renseanlegget eller ikke overstiger 60 mg/l ved utslipp.

b. Sekundærrensing: En renseprosess der både

1. BOF5 -mengden i avløpsvannet reduseres med minst 70% av det som blir tilført renseanlegget eller ikke overstiger 25 mg O₂ /l ved utslipp og
2. KOF5CR -mengden i avløpsvannet reduseres med minst 75% av det som blir tilført renseanlegget eller ikke overstiger 125 mg O₂ /l ved utslipp.

c. Fosforfjerning: En renseprosess der fosformengden i avløpsvannet reduseres med minst 90% av det som blir tilført renseanlegget.

d. Nitrogenfjerning: En renseprosess der nitrogenmengden i avløpsvannet reduseres med minst 70% av det som blir tilført renseanlegget.

§ 14-11. Prøvetaking

Den ansvarlige for avløpsanlegget skal sørge for at det tas prøver av rensed avløpsvann. Når prøver tas, skal tilført vannføring måles med en usikkerhet på maksimalt 10% og registreres. Virksomheter som utfører prøvetaking, herunder konservering, skal fra 31. desember 2008 være akkreditert for prøvetaking eller ha et tilsvarende kvalitetssikringsystem for prøvetaking godkjent av en kvalifisert nøytral instans.

Prøvene skal være representative for avløpsvannet og tas ved hjelp av et automatisk, mengdeproporsjonalt prøvetakingssystem. Prøvene skal tas med jevne mellomrom gjennom året. Prøvetakingstidspunktet skal være i henhold til en tidsplan oppsatt på forhånd i virksomhetens internkontroll. Prøvene skal konserveres og oppbevares i samsvar med Norsk Standard eller annen anerkjent laboratoriepraksis.

Det skal tas døgnblandprøver når prøven skal analyseres for BOF5, KOF5CR eller SS. Det skal tas døgn- eller ukeblandprøver når prøven skal analyseres for tot-P eller tot-N. Det skal minst tas følgende antall prøver:

- a. 6 prøver per år fra avløpsanlegg under 1000 pe,
- b. 12 prøver per år fra avløpsanlegg mellom 1000 og 10.000 pe,
- c. 24 prøver per år fra avløpsanlegg større enn eller lik 10.000 pe.

Dersom prøvetakingen av utløpsvannet er lokalisert slik at prøven ikke inkluderer avløpsvann som går i overløp i eller ved renseanlegget, skal overløpsbidraget måles, registreres og medregnes i rensegraden.

§ 14-13. Vurdering av analyseresultater

Tabellen under gjelder for renseanlegg omfattes av kravene i § 14-6 til § 14-8 og angir det største antall prøver som kan være over konsentrasjonskravet eller under renseeffektkravet for BOF5, KOFCR og SS etter prøvetaking i henhold til § 14-11. Ved verifisering av hvorvidt konsentrasjonskravet i sekundærrensekravet for BOF5 og KOFCR overholdes, skal i tillegg den høyeste analyseverdien som er basert på prøvetaking under normale driftsforhold, ikke overskride konsentrasjonskravet med 100%.

Rensegrad for tot-P og tot-N eller andre parametere som ikke er omfattet av første ledd skal være basert på årlig middelvei.

Den ansvarlige skal korrigere analyseresultatene for avløpsvann som i prøvetaksperioden har gått utenom prøvetaksstedet, herunder spesielt for overløp i eller ved renseanlegget.

Det skal ikke tas hensyn til ekstreme analyseverdier dersom disse skyldes uvanlige forhold, som for eksempel kraftig nedbør.

5 Kommentarer til rensekravene i forurensningsforskriften

5.1 Sekundærrensekravet

For å oppnå kravene til å fjerne organisk stoff ved sekundærrensning kreves normalt et renseanlegg med et biologisk rensetrinn, hvor det er mikroorganismer som gjør jobben. Disse organismene påvirkes av forhold som temperatur, innhold av organisk stoff i vannet og vannets oppholdstid gjennom anlegget. Både konsentrasjon, temperatur og vannmengde vil variere mye gjennom året. Renseanlegget kan ikke påvirke disse forholdene, men må motta og rense det avløpsvannet som til enhver tid kommer.

Et ledningsnett vil aldri kunne være helt tett. Selv renseanlegg som mottar avløpsvann fra et separat ledningsnett vil i perioder motta fremmedvann fra innlekking ol. I noen perioder vil derfor anlegget motta mindre mengder med mer konsentrert avløpsvann, og i andre perioder en større mengde med mindre konsentrert avløpsvann.

Et anlegg må takle forskjellige forhold slik som beskrevet over, og dette er ivaretatt av måten kravet til sekundærrensning i er utformet på i avløpsdirektivet og forurensningsforskriften. For å oppfylle sekundærrensekravet må en dokumentere både at renseanlegget fungerer. Prøvene som tas blir i tillegg brukt til å dokumentere tilførsler og utslipp.

I et biologisk renseanlegg er det mikroorganismer som gjør jobben, noe som krever en viss oppholdstid for vannet som skal behandles. Ved store mengder vann inn til anlegget vil vannet ha en kortere oppholdstid og bakteriene vil få dårligere tid til å bryte ned det organiske stoffet. Innløpskonsentrasjonen vil normalt i tillegg være lavere, slik at for å oppnå en lik %-rensning må det renses til en lavere utløpskonsentrasjon.

Sekundærrensekravet skal i henhold til regelverket vurderes per prøve. Enkelte prøvedøgn vil det komme lite og konsentrert vann inn til anlegget, og i andre prøvedøgn vil det komme en større mengde mindre konsentrert vann hvor oppholdstiden i anlegget blir kortere. I avløpsdirektivet og forurensningsforskriften er det derfor lagt opp til at man for hver prøve **enten** skal oppfylle krav til renseeffekt **eller** krav til maksimal utløpskonsentrasjon. Ved lite og konsentrert vann vil oppnåelse av renseeffekten vise at anlegget fungerer, mens i perioder med mye og lite konsentrert vann kan anlegget fungere normalt, selv om det ikke klarer å oppnå renseeffekten. Da vil det være en lav utløpskonsentrasjon som viser at anlegget fungerer. Dette er grunnen til at kravet er utformet på

denne måten i avløpsdirektivet fra EU og slik det er tatt inn i forurensningsforskriften. Det er derfor uheldig når det lages egne varianter av dette kravet, slik vi erfarer at blir gjort i enkelte utslippstillatelser, fordi en da ser bort fra den normale virkemåten til et biologisk renseanlegg. Dersom forurensningsmyndigheten krever at et biologisk sekundærrenseanlegg alltid skal oppnå både krav til renseeffekt og utløpskonsentrasjon, vil det være en betydelig skjerpning av rammevilkårene, og tvinge frem unødvendig store anlegg som ikke vil fungere optimalt under noen forhold. Det vil dermed skape både unødvendige driftsproblemer og lite effektive anlegg. Et slikt krav vil dessuten være i strid med formålet, som er å dokumentere at anlegget fungerer godt. Et sekundærrensekrav som ikke følger kravene slik de er beskrevet i forurensningsforskriften, må ses på som et strengere vilkår som må begrunnes.

Eksempel:

Et renseanlegg har over året en gjennomsnittlig innløpskonsentrasjon av KOF på 670 mg O₂/l, men har et prøvedøgn en prøve med konsentrasjon på hele 1850 mg O₂/l. Utløpskonsentrasjonen dette døgnet var på 154 mg O₂/l som er over utslippskonsentrasjonskravet på 125 mg/l. Ser vi på renseeffekten var denne på 91,7% KOF som er langt over kravet på 75%. Hvis man krever at anlegget må oppnå både kravet til renseeffekt og utløpskonsentrasjon, vil dette tilsi at anlegget selv med en renseeffekt på nesten 92% KOF ikke ville klare sekundærrensekravet for denne prøven. Dette er etter Norsk Vanns syn helt urimelig, og ikke i tråd med intensjonen i direktivet eller forskriften.

Det samme renseanlegget hadde også et prøvedøgn med mye nedbør som førte til meget lav innløpskonsentrasjon og kort oppholdstid i anlegget. Innløpskonsentrasjonen for KOF dette prøvedøgnet var på kun 114 mg O₂/l, noe som er under kravet til utløpskonsentrasjon. Hvis anlegget skulle klare kravet til %-vis renseeffekt dette døgnet måtte de ha renset til en utløpskonsentrasjon for KOF på 28,5 mg O₂/l. Dette er et krav som vil være svært vanskelig å oppnå, og etter Norsk Vanns syn urimelig å kreve.

5.1.1 Avklaringer med Miljødirektoratet angående sekundærrensekravet

Norsk Vann har tidligere hatt en grundig avklaring med Miljødirektoratet om hvordan oppfyllelsen av sekundærrensekravet skal forstås. Resultatet er oppsummert i dette kapittelet.

Forurensningsforskriften §14-13 har en tabell som viser det største antall prøver som ikke behøver å oppfylle rensekravene. Ved 17-28 prøver er dette 3 prøver. Hver prøve skal vurderes separat for KOF og BOF. Dvs. en prøve kan oppfylle kravene for KOF, men ikke BOF og omvendt. Anlegget kan derfor ha totalt 6 prøveomganger som «feiler» (ved 24 prøver) så lenge tre kun feiler for KOF og de andre tre for BOF. Dette følger av vedlegg 1 del D, punkt 4 i dagens avløpsdirektiv (vedlegg 1 til kapittel 15 i forurensningsforskriften):

4. Renset avløpsvann skal anses å overholde verdiene fastsatt for de ulike parametrene, dersom prøvene viser, **når hver enkelt parameter vurderes hver for seg**, at de tilsvarende verdier overholdes i henhold til følgende bestemmelser:

a. når det gjelder parametrene i tabell 1 og i artikkel 2 nr. 7, angis i tabell 3 det største antall prøver som ikke behøver å oppfylle konsentrasjonskravene og/eller den prosentvise reduksjonen oppført i tabell 1 og i artikkel 2 nr. 7,

b. når det gjelder parametrene i tabell 1 uttrykt i konsentrasjonsverdier, skal det største antall prøver som tas under normale driftsvilkår, ikke avvike fra parameterverdiene med over 100%. Når det gjelder konsentrasjonsverdier med referanse til suspenderte faste stoffer, kan avviket være på inntil 150%,

Så lenge renseseffekten er over kravet, trenger man ikke å vurdere utløpskonsentrasjonen, se punkt b over. Det betyr at prøvene på et anlegg kan ha en utløpskonsentrasjon på over 50 mg/l for BOF og 250 mg/l for KOF (100% overskridelse) så lenge kravet til renseseffekt er oppfylt.

Det er kun hvis hverken konsentrasjon eller renseseffekt er oppfylt at man må vurdere om utløpskonsentrasjonen overstiges med over 100% (makskravet):

Ved verifisering av hvorvidt konsentrasjonskravet i sekundærrensingskravet for BOF5 og KOF5 overholdes, skal i tillegg den høyeste analyseverdien som er basert på prøvetaking under normale driftsforhold, ikke overskride konsentrasjonskravet med 100%.

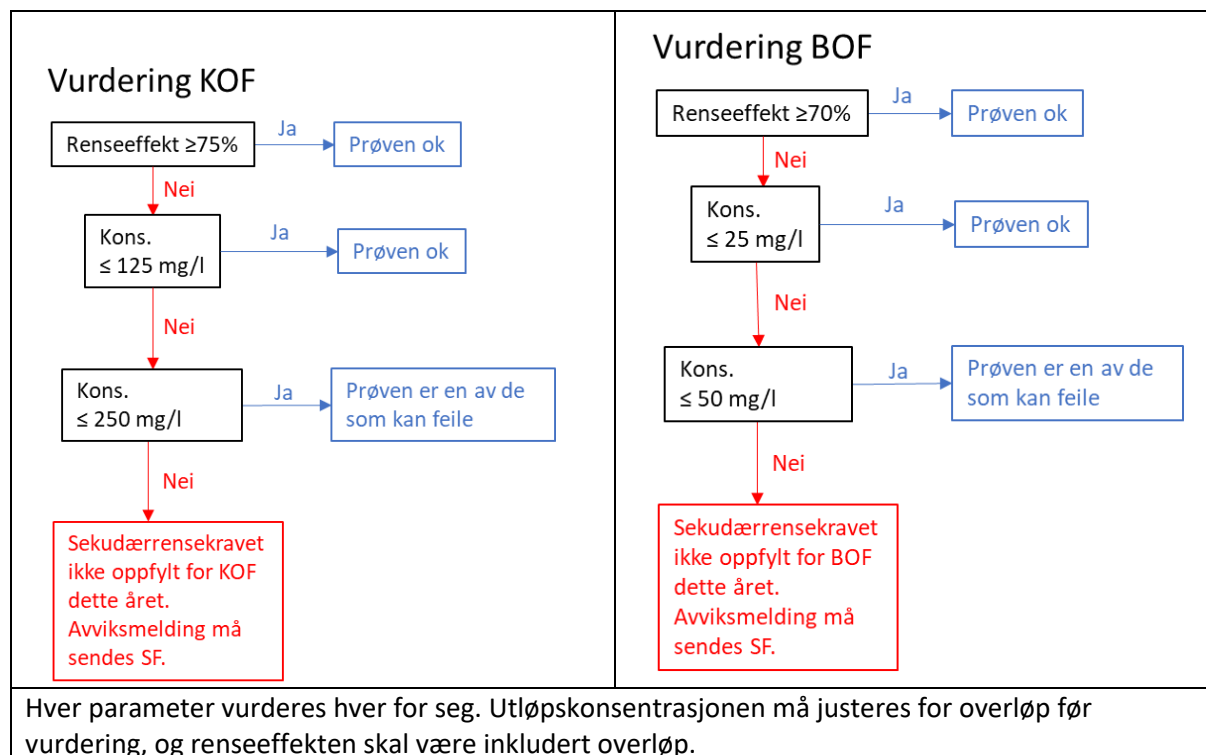
Dette er også iht. det som står i kommentarene til forurensningsforskriften:

1. ledd

Dersom renseseffekten er lavere enn tillatt verdi og restkonsentrasjonen er 100 % høyere enn tillatt verdi jf. §§ 14-6 til 14-8, er ikke sekundærrensingskravet etterkommet. Avviket skal rapporteres til fylkesmannen jf. § 14-14.

Dersom dette makskravet er overskredet for en parameter, er ikke sekundærrensingskravet oppfylt det året. Det vil si at det holder at man har 1 prøve som feiler på renseseffekt og overskrider konsentrasjonskravet med over 100%, for at anlegget ikke har oppfylt sekundærrensingskravet det året.

Figuren under illustrerer hvordan man skal vurdere oppfyllelse av sekundærrensingskravet:

Tabellen under viser eksempel på et prøvesett for et anlegg og vurdering av prøveresultatene:

Prøve	KOF		Oppfylt krav KOF	BOF		Oppfylt krav BOF	Kommentar
	%	mg/l		%	mg/l		
1	79	73	Ja	77	28	Ja	
2	14	86	Ja	54	19	Ja	
3	69	130	Prøve 1 som kan strykes for KOF	84	11	Ja	Ettersom renseeffekten for KOF er under grensen og konsentrasjon over, må prøvene vurderes mot maks kravet. Konsentrasjon under 100% overskridelse. Prøvene kan strykes.
4	55	128	Prøve 2 som kan strykes for KOF	76	39	Ja	
5	26	82	Ja	31	45	Prøve 1 som kan strykes for BOF	Ettersom renseeffekten for BOF er under grensen og konsentrasjon over, må prøven vurderes mot maks kravet. Konsentrasjon under 100% overskridelse. Prøven kan strykes.
6	76	66	Ja	77	28	Ja	
7	70	73	Ja	17	34	Prøve 2 som kan strykes for BOF	Ettersom renseeffekten for BOF er under grensen og konsentrasjon over, må prøven vurderes mot maks kravet. Konsentrasjon under 100% overskridelse. Prøven kan strykes.
8	88	67	Ja	89	19	Ja	
9	54	83	Ja	64	32	Prøve 3 som kan strykes for BOF	Ettersom renseeffekten for BOF er under grensen og konsentrasjon over, må prøven vurderes mot maks kravet. Konsentrasjon under 100% overskridelse. Prøvene kan strykes.
10	81	66	Ja	69	24	Ja	
11	85	97	Ja	81	55	Ja	BOF overskrider konsentrasjonskravet med over 100%, men ikke relevant da renseeffekten er over kravet.
12	76	56	Ja	77	22	Ja	
13	77	80	Ja	71	62	Ja	KOF overskrider konsentrasjonskravet med over 100%, men ikke relevant da renseeffekten er over kravet.
14	81	255	Ja	83	26	Ja	KOF overskrider konsentrasjonskravet med over 100%, men ikke relevant da renseeffekten er over kravet.
15	75	60	Ja	83	24	Ja	
16	54	260	Nei	51	14	Ja	Ettersom renseeffekten for KOF er under grensen og konsentrasjon over, må prøven vurderes mot maks kravet. KOF overskrider konsentrasjonskravet med over 100%. Anlegget har ikke klart sekundærrensekravet for dette året.
17	74	100	Ja	85	18	Ja	
18	76	93	Ja	73	38	Ja	
19	79	110	Ja	73	43	Ja	
20	88	110	Ja	82	41	Ja	
21	75	91	Ja	79	25	Ja	
22	61	54	Ja	76	11	Ja	
23	56	110	Ja	72	24	Ja	
24	76	88	Ja	75	30	Ja	

5.2 Krav til fosfor og nitrogen

Krav til renseeffekt for fosfor og nitrogen er gitt som et årlig gjennomsnitt. Det betyr at anlegget kan ha perioder hvor renseeffekten er under kravet og perioder hvor det er over. Norge valgte å ikke ta inn det alternative kravet til utløpskonsentrasjon ved innføring av dagens avløpsdirektiv i forurensningsforskriften. Det er heller ingen krav til maksimal konsentrasjon en enkeltprøve kan ha, men hvis renseeffekten i en enkeltprøve er under 80% (overskridelse på over 100%) skal det sendes varsel til Statsforvalteren.

6 Klager på utslippstillatelser behandlet av Miljødirektoratet

Miljødirektoratet har i 2024 behandlet flere klagesaker på utslippstillatelser som er gitt av statsforvaltere. Dette er for:

- Gol
- Hurdal
- Hole

6.1 Prinsipper ved vurdering av vilkår

Nedenfor refererer vi til noen viktige prinsipper som Miljødirektoratet har gjengitt i sin klagebehandling. Det er viktig å kjenne til disse når man skal utarbeide en søknad om utslippstillatelse, samt vurdere vilkårene man har fått i tillatelsen.

I klagebehandlingen for Hurdal kommune står det:

Lovgrunnlaget

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkår, skal den legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. Adgangen til å stille vilkår i en tillatelse er nærmere regulert i lovens § 16. Etter bestemmelsens første ledd kan forurensningsmyndigheten fastsette nærmere vilkår i en tillatelse for "å motvirke skader eller ulemper."

Vilkår i en tillatelse som går ut over standardkravene i kap. 14, må fastsettes i overenstemmelse med forurensningsloven § 11 femte ledd og § 16. Det fremgår av forarbeidene til forurensningsloven § 16, Ot.prp.nr. 11 (1979-1980) fra side 29 og utover, at bestemmelsen er utformet slik at den skal gi hjemmel til å stille de vilkår som "er aktuelle." Videre heter det at "[b]egrensningen [til å stille vilkår] ligger først og fremst i lovens formål. Det vil imidlertid ikke være adgang til å stille et hvilket som helst vilkår i enhver sak, bare de fremmer lovens formål og kan motvirke forurensninger. Her kommer den alminnelige forvaltningsrettslige regel om at det må være en viss forholdsmessighet mellom mål og midler inn. Selv om dette prinsippet ikke setter noen stramme grenser, fører det likevel til at forurensningsmyndighetene må vurdere hvor mye det vil koste den enkelte å oppfylle vilkår mot hvor mye som vil bli vunnet ved vilkåret."

Videre skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved avgjørelsen. Forurensningsmyndigheten skal i tillegg vurdere om kravene i vannforskriften er til hinder for at det kan gis tillatelse.

Vurdering av om vannforskriften er til hinder for tiltaket

Det følger av vannforskriften § 4 at tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand. Det er fastslått i praksis fra EU-domstolen knyttet til vanddirektivet at disse forpliktelsene utgjør en skranke for hva myndighetene kan tillate i enkeltsaker. Forurensningsmyndigheten må på bakgrunn av dette vurdere om omsøkt forurensende virksomhet/tiltak kan føre til at oppnåelsen av vannforskriftens miljømål vanskeliggjøres eller at tilstanden i vannforekomsten forringes.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking etter naturmangfoldloven

Ved vurderingen av om tillatelse etter forurensningsloven skal gis skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer, og det skal fremgå av avgjørelsen hvordan prinsippene er vurdert, jf. naturmangfoldloven § 7.

Forurensningsloven

Forurensningslovens utgangspunkt er at forurensning er uønsket og forbudt og at man skal begrense forurensning så mye som mulig. Det er et viktig prinsipp at loven skal hindre at forurensning oppstår og arbeide for at det oppnås en miljøkvalitet som er tilfredsstillende ut ifra et kost/nytte perspektiv.

6.2 Resultat av klager og begrunnelse

Vi vil også inkludere hvordan Miljødirektoratet har vurdert noen enkelte punkter i klagen og hva de har lagt vekt på.

6.2.1 Økt krav til prøvetaking

Hurdal kommune klagde på at de hadde fått økt krav til prøvetaking i forhold til minimumskravet i forurensningsforskriften. Her skriver Miljødirektoratet (**utheving** gjort av Norsk Vann):

Miljødirektoratet støtter på generelt grunnlag Statsforvalterens vurdering om at det er ønskelig med mer og bedre data om årlig tilført mengde og årlige utslipp fra kommunalt avløpsvann. **Samtidig må et krav utover forskriftens minimumskrav som beskrevet over kunne begrunnes ut fra særskilte forhold i den enkelte sak, og slik at økte kostnader ved prøvetakingen står i forhold til miljønyttens som oppnås.**

Vi kan ikke se at det foreligger grunnlag for strengere krav i denne saken enn minimumskravet i forurensningsforskriften. Etter vår vurdering er det knyttet lite usikkerhet til det aktuelle utslippet. Egenkontrollrapportene for Hurdal avløpsanlegg viser at belastningen har vært stabil de siste tre årene. Sammensetningen av det kommunale avløpsvannet har liten variasjon, ettersom anlegget i svært liten grad har tilførsler av avløpsvann fra industri eller næringsliv. Avløpsnettets består dessuten av 100 % separatsystem, hvilket tilsier at det er liten sannsynlighet for at avløpsvannet blir tilført fremmedvann.

Vi opphever på denne bakgrunn kravet om 36 døgn- og ukeblandprøver, og vurderer at 12 døgn- og/eller ukeblandprøver ved prøvetaking av total fosfor (Tot-P), BOF5, KOFCR og total nitrogen (Tot-N) sikrer en tilstrekkelig representativitet, jf. forurensningsforskriften § 14-11 tredje ledd bokstav b.

6.2.2 Krav til utslipp av fosfor

Hurdal kommune klaget også på at de fikk et strengt vilkår til maksimalt utslipp av fosfor (kg/år) som medførte at anlegget måtte oppnå en renseeffekt for fosfor på 96% i 2035.

Her skriver Miljødirektoratet:

Kravet til totalt utslipp av fosfor i tillatelsen på 79 kg/år er beregnet ut fra 95 % fjerning av tilførslerne i 2030. Ettersom utslippstillatelsen skal gjelde frem til 2035, innebærer dette at renseeffekten må være i overkant av 96 % i 2035. Statsforvalteren begrunner kravet på 79 kg/år fom. 2026 med at tillatt utslipp ikke skal være høyere enn nødvendig. Klager mener det derimot er rimelig med en utslippsgrense på 100 kg/år, som tilsvarer 95 % renseeffekt i 2035.

Ifølge Norconsult sin resipientvurdering vil det omsøkte utslippet føre til en økning av fosfor og nitrogenkonsentrasjoner i Hurdalselva, men fosforkonsentrasjonene forventes ikke å endre miljøtilstanden i elva. Ifølge resipientvurderingen er parameteren for total fosfor svært god tilstand i Hurdal elva, og god tilstand i Hurdalssjøen. For Hurdalssjøen ligger total fosfor i den øverste delen av tilstand god, og har litt restkapasitet før den vil endre tilstand til moderat.

Miljødirektoratet slutter seg til disse vurderingene og vurderer derfor at et krav om 100 kg/år er akseptabelt mht. resipienten. Basert på kunnskapen vi har om resipienten, er et slikt utslippskrav forenelig med kravene i vannforskriften og prinsippene i naturmangfoldloven.

Vi opphever derfor krav om maksimalt utslipp av fosfor på 79 kg/ år og vedtar at Hurdal kommune skal ha et krav om 100 kg/år som tilsvarer 95 % renseseffekt i 2035.

Maksimal belastning på 5000 pe ved Hurdal renseanlegg vil ifølge prognosene ikke inntreffe i ti-års perioden mellom 2025 og 2035. Forventet maksukebelastning ved Hurdal renseanlegg i 2030 er 2392 pe. Om ti år, i 2035 er forventet maksukebelastning 3036 pe. Innen Hurdal kommune når omsøkt maksukebelastning vil Statsforvalteren ha anledning til å vurdere utslippet og behov for å ev. endre krav til fjerning av fosfor med hjemmel i forurensningsloven § 18.

6.2.3 Utslipp av BOF/KOF

Hurdal kommune søkte om sekundærrensekrav som følger av forurensningsforskriften. I utslippstillatelsen skriver statsforvalteren (**utheving** gjort av Norsk Vann):

For organisk stoff skjerper vi renskravene til 80 % rensing av BOF5 og maksimalt 25 mg O₂/l, og 85 % rensing av KOF5 og maksimalt 125 mg O₂/l fra og med 01.01.2026. Vi mener det er realistisk at Hurdal avløpsrenseanlegg vil kunne klare å rense bedre enn minstekravene i forurensningsforskriften når det biologiske rensetrinnet er satt i drift, forutsatt at det benyttes beste tilgjengelige teknikker. Restutslippet av BOF5 skal ikke overskride 5,2 tonn per, mens restutslippet av KOF5 skal ikke overskride 10,5 tonn per år. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig rensesgrad på 90 % for BOF5 og KOF5 ved en belastning på 2 392 pe i 2030. Ved en forventet belastning på 3036 pe i 2035, vil et restutslipp på 5,2 tonn BOF5 og 10,5 tonn KOF5 tilsvare en gjennomsnittlig rensesgrad på ca. 92 % for begge parametere. Restutslippet inkluderer overløp fra avløpsrenseanlegget.

Avløpsrenseanlegg med utslipp til sårbare resipienter (deriblant drikkevannskilder) skal overholde både kravet til renseseffekt og kravet til konsentrasjon i sekundærrensekravet.

I motsetning til fosforrensekravet som baserer seg på årsmidlet rensesgrad, baserer renskravene for organisk stoff seg på døgnmidlet rensesgrad (enkeltpøver). Å skulle overholde krav til rensesgrad per enkeltpøve vil være mer utfordrende enn å skulle overholde krav til midlet rensesgrad over året. Variasjoner i døgnbelastning og driftsmessige forhold ved avløpsrenseanlegget vil kunne gjøre at anlegget ikke alltid klarer å overholde renskravene for enkeltpøver, selv om anlegget renser godt over året. Som følge av dette har Statsforvalteren valgt å sette noe lempeligere krav til døgnmidlet rensesgrad for BOF5 og KOF5 enn det kravene til maksimalt restutslipp tilsier. **Rensesgraden for organisk stoff som vi har lagt til grunn ved fastsettelse av restutslippsgrenser for organisk stoff, baserer seg på renseseffekten som andre avløpsrenseanlegg med biologisk rensetrinn klarer å oppnå.**

Hurdal kommune klagde på dette og skrev i sin klage:

Klager mener at utslippskravene for organisk stoff i tillatelsen er urimelige. Kommunen skriver at et biologisk rensetrinn dimensjoneres ut fra hva som skal oppnås ved rensingen, dvs. hvilke forurensninger som skal fjernes og til hvilket nivå. Dette innebærer at et biologisk rensetrinn som bare skal fjerne organisk stoff (BOF5 og KOF) med hhv. 70 % BOF5 og 75 % KOF, dimensjoneres helt annerledes enn et biologisk rensetrinn som også skal fjerne nitrogen. Dette innebærer at et biologisk rensetrinn for nitrogenfjerning vil være omtrent dobbelt så stort og dobbelt så dyrt som et biologisk rensetrinn som skal tilfredsstillere sekundærrensekravene. Kommunen mener derfor at det ikke er riktig å si at best tilgjengelig teknologi (BAT) for biologisk rensing er det samme uansett hva rensetrinnet er dimensjonert og bygget for. Et biologisk rensetrinn som er dimensjonert for å fjerne 70 – 80 % nitrogen, vil måtte ha så store reaktorvolumer at det også vil gi en svært langtgående fjerning av BOF5 og KOF (ca. 90 % fjerning), men dette gjelder ikke for biologiske rensetrinn som er dimensjonert for å overholde sekundærrensekravene. Kommunen mener således det er urimelig at det stilles krav om hhv. 80 % fjerning av BOF5 og 85 % fjerning av KOF. Videre mener kommunen det er enda mer urimelig at det stilles krav om maksimale utslippsmengder på hhv. 5,2 tonn BOF5/år og 10,5 tonn KOF/år, da dette forutsetter renses effekter i overkant av 90 % for begge parametere i 2035. Et akseptabelt krav til maksimale utslippsmengder fra et sekundærrenseanlegg må korrespondere med krav til 70 % fjerning av BOF5 og 75 % fjerning av KOF og basert på tilførslene i 2035 iht. utslippssøknaden. Dette innebærer et krav til maksimalt 20 tonn BOF5/år og 40 tonn KOF/år.

I klagebehandlingen skriver Miljødirektoratet (**utheving** gjort av Norsk Vann):

Bakgrunnen for at Statsforvalteren har fastsatt renseskrav på minst 80 % og 85 % for henholdsvis BOF₅ og KOF_{CR}, med utslippsmengde på 5,2 tonn BOF₅/år og 10,5 tonn KOF_{CR}/år, er brukerinteressene til resipienten. Statsforvalteren viser her til bruken av Hurdalselva og Hurdalssjøen som henholdsvis badeplass og drikkevannskilde.

Miljødirektoratet legger til grunn, som nevnt over, at krav utover forskriftens minimumskrav i en enkelttillatelse må kunne begrunnes ut fra særskilte forhold i den enkelte sak, og at eventuelle skjerpene krav må være forholdsmessige med hensyn til økte kostnader og nytte.

Miljødirektoratet kan ikke se at det er grunnlag for å fastsette strengere renseskrav for organisk stoff enn minimumskravene som følger av forurensningsforskriften i denne saken. Ifølge databasen Vann-Nett er Hurdalselva, Gjødningelva og Hurdalssjøen i liten grad påvirket av eutrofi, og i resipientanalysen til Hurdal kommune forventes det ikke at de økte utslippene fra Hurdal renses anlegg vil forårsake eutrofi effekter som kan være skadelig for naturmangfoldet i resipientene. Vi legger til grunn at Norconsult sin vurdering av resipienten er korrekt, og at det fremtidige utslippet av organisk stoff fra Hurdal renses anlegg ikke vil forringe kvaliteten på badevannet og badevannsplassen Åsand som ligger ved utløpet til Hurdalselva. Norconsult viser til at utslippet av organisk stoff fra Hurdal renses anlegg vil bli fortynnet både i Hurdalselva og i Hurdalssjøen, og at forskjellen mellom 75 % og 92,2 % rensesgrad for organisk stoff fra nye Hurdal renses anlegg mest sannsynlig vil gi en liten og neglisjerbar effekt på vannkvaliteten. Norconsult mener også at det er god kapasitet til å omsette lett nedbrytbart organisk stoff i resipientene, og det ikke er noen tegn til tilslamming eller saprobiering som vil forringe kvaliteten på badevannet eller badeplassen. Tilsvarende dokumentasjon er lagt fram av Norconsult om bruken av Hurdalssjøen som drikkevannskilde.

Miljødirektoratet har i forbindelse med behandling av klagesaken mottatt en vurdering fra Ullensaker vannverk, som mener det omsøkte utslippet fra Hurdal renseanlegg ikke vil medføre en forringelse av drikkevannskvaliteten eller medføre økt behov for rensing ved vannbehandlingsanlegget til Ullensaker kommune.

På bakgrunn av dette, mener vi at kravet til sekundærrensing i forurensningsforskriften § 14-2 første ledd bokstav b) er tilstrekkelig for å ivareta brukerinteressene til resipienten. Vi vurderer at dette er forenelig med kravene i vannforskriften og prinsippene i naturmangfoldloven.

Vi opphever derfor vilkåret om strengere renskrav for BOF5 og KOFCR, og **vedtar at Hurdal kommune skal ha forskriftens minimumskrav til rensing av BOF5 og KOFCR**. Dette innebærer et krav til maksimalt 20 tonn BOF5/år og 40 tonn KOFCR/år.

6.2.4 Renskrav for E. coli

I det siste er det mange kommuner som har fått renskrav for E. coli. Dette fikk også Hole og Hurdal kommuner.

I klagesaken til Hole kommune skriver Miljødirektoratet, og tilsvarende for Hurdal (**utheving** gjort av Norsk Vann):

Statsforvalteren har hjemmel til å stille krav til utslipp av E. coli, jf. forurensningsloven § 11 jf. § 16 og kan sette nødvendige vilkår for å beskytte miljøet mot uheldige virkninger av forurensning. Brukerinteresser til resipienten vil i den sammenheng være et viktig premiss. Storelva brukes til jordvanning og Tyrifjorden brukes som bade- og drikkevann.

Utslipet fra Hole renseanlegg antas ikke å forverre tilstanden i resipienten, men fordi det er for høyt innhold av bakterier i Storelva, mener Statsforvalteren at utslippet fra renseanlegget vil bidra til å opprettholde høye nivåer av bakterier i elva, og at utslippet av bakterier fra renseanlegget må begrenses for at dagens bruk av resipientene skal kunne opprettholdes i fremtiden.

Et biologisk rensetrinn, slik Hole kommune skal etablere for å oppfylle sekundærrensekravet, vil ifølge en rapport fra Vitenskapskomiteen for mat og helse¹, fjerne mer enn 90 % av E. coli bakterier fra utslippet av kommunalt avløpsvann fra renseanlegget². Etter hva vi har fått informasjon om, må det etableres et UV-anlegg for å overholde utslippskravet. Et slikt særskilt rensetrinn for E. coli fremstår etter Miljødirektoratets syn som unødvendig gitt at biologisk rensing vil redusere utslippet av E. coli sammenliknet med tidligere. **Vi har ikke informasjon i denne saken som tilsier at det er tilstrekkelige fordeler ved et særskilt rensetrinn for E. coli, som forsvarer kostnaden, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd.**

Vi tar klagers anførsel til følge og opphever utslippskravet for E. coli. Hole kommune har som lokal helsemyndighet ansvar for å sikre at vann som brukes til vannforsyning og bading holder den kvaliteten som fastsettes av Mattilsynet for dette.

7 Eksempel på vilkår i utslippstillatelser

Til tross for at forurensningsforskriften spesifiserer renskrav og hvordan de skal oppfylles, får mange kommuner vilkår som avviker fra forskriftskravene. Dette gjør at det blir vanskelig å følge opp, både for kommunen og statsforvalterne. Det kan være gode grunner til å sette strengere vilkår enn minimumskravene i forurensningsforskriften, men det er egnet til å skape forvirring både hos den som får en utslippstillatelse og den myndighet som skal følge opp at vilkårene er oppfylt, når det gis

egne varianter av hvordan kravet skal oppfylles. Ofte er det heller ikke beskrevet eller begrunnet i tillatelsen at det er gitt en egen variant av standardkravet, og det kommer kun frem i tabellen som viser rensekravene.

Under er noen eksempler på vilkår som enten er foreslått i utkast til tillatelser eller gitt i tillatelser, og som vi mener at anleggene/kommunene bør reagere på. Det understrekes at noen vilkår/formuleringer kan ha blitt justert i løpet av prosessen.

7.1 Sekundærrensekraft

7.1.1 Krav til både renseeffekt og konsentrasjon

Anlegget søkte om sekundærrensing iht. forurensningsforskriften. De har imidlertid i tillatelsen fått vilkår om å oppfylle både krav til utslippskonsentrasjon og til renseeffekt. Årsaken er ikke begrunnet i tillatelsen eller vedtaket. I vedtaket står det:

Det er satt krav til sekundærrensing for alle utlepp større enn 50 pe i tettbygd område. Reinsekrava skal overholdes innen 31.12.2027. Krav som er satt i løyve er lista opp i tabell 2 i løyvet.

Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Minst 70 % reduksjon og utslippskonsentrasjon ikke overstig 25 mg O ₂ /l	21 av 24 døgnblandprøver må overholde krav
Kjemisk oksygenforbruk (KOF _{Cr})	Minst 75 % reduksjon og utslippskonsentrasjon ikke overstig 125 mg O ₂ /l	21 av 24 døgnblandprøver må overholde krav

Det er først når man ser på ordlyden i tabellen over rensekraft at det kommer frem at anlegget må overholde **både** krav til renseeffekt **og** utløpskonsentrasjon. Denne varianten av sekundærrensekraftet må ses på som vesentlig strengere enn forskriftskravet og skulle derfor ha blitt begrunnet. Det ville gjort det enklere for kommunen å se avviket fra forskriftskravet og kunne klage på vedtaket.

7.1.2 Uklart hvilket konsentrasjonskrav som skal overholdes

I utslippstillatelsen står det:

Prøver av KOF_{Cr} og BOF₅ må etterkomme både krav til konsentrasjon og renseeffekt.

Kravet i forskriften er at man enten må overholde krav til konsentrasjon eller renseeffekt, ikke begge.

Videre står det en tabell med rensekravene listet opp:

Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Enkeltprøver: Minimum 70 % reduksjon av BOF ₅ Ingen enkeltprøver skal overskride 50 mg O ₂ /l	24 stk. 21 av 24 døgnblandprøver må overholde renseeffektkrav
Kjemisk oksygenforbruk (KOF _{Cr})	Enkeltprøver: Minimum 75 % reduksjon av KOF _{Cr} . Ingen enkeltprøver skal overskride 250 mg O ₂ /l.	24 stk. 21 av 24 døgnblandprøver må overholde renseeffektkrav

Her er det vanskelig å forstå hva statsforvalter egentlig mener. Forskriftens krav til utslippskonsentrasjon er maksimalt 25 mg O₂/l for BOF og 125 mg O₂/l for KOF. I tabellen mangler dette konsentrasjonskravet, men statsforvalteren har satt inn konsentrasjonen som tilsvarer en 100% overskridelse av konsentrasjonskravet. I tillegg står det i tabellen at ingen enkeltprøver skal overskride disse konsentrasjonene, mens kravet i forurensningsforskriften er at det først er når prøven ikke overholder renseeffektkravet, og skal vurderes på konsentrasjon, at prøven ikke kan overskride konsentrasjonskravet med over 100%.

Det er ikke beskrevet i vedtaket hvorfor ikke kravet i forurensningsforskriften er benyttet og dermed heller ikke gitt noen begrunnelse for vilkåret.

7.1.3 Krav til både renseeffekt og utslippskonsentrasjon

Her har anlegget fått vilkår om å overholde både krav til renseeffekt og til utslippskonsentrasjon. I vedtaksbrevet skriver statsforvalteren:

Vi mener at det er mulig å oppnå høyere utslippsreduksjon til organisk stoff i et MMBR rensenanlegg enn minimumskravene i forurensningsforskriften. Etter kommunens kommentar til utkast til tillatelse setter vi likevel ikke strengere krav for BOF og KOF enn forskriftens minimumskrav.

Anlegget hadde opprinnelig fått vilkår om 80% reduksjon av BOF, men dette ble forandret til 70%. Hvorfor anlegget skal overholde vilkår om både renseeffekt og utslippskonsentrasjon, når forskriftskravet er enten eller, er ikke begrunnet eller forklart. Et vilkår om at prøvene må oppfylle både krav til renseeffekt og utslippskonsentrasjon må ses på som et strengere vilkår enn forskriftens minimumskrav.

Utslippsparameter	Krav	Prøvetype og -frekvens
Total fosfor (tot.P)	Minst 90 % reduksjon Renseeffekt beregnes som årlig middelværdi	24 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år
Total nitrogen (tot.N)	Kun målekrav	6 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år
Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Minst 70 % reduksjon og utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 25 mg O ₂ /l	21 av 24 døgnblandprøver må overholde krav
Kjemisk oksygenforbruk (KOF _{Cr})	Minst 75 % reduksjon og utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 125 mg O ₂ /l	21 av 24 døgnblandprøver må overholde krav
Termostabile koliforme bakterier, TKB	Mindre enn 100 TKB mg/l	Annenhver uke tas en øyeblikksprøve. Fra 1.mai til 31.oktober

7.1.4 Egen variant av sekundærrensekravet

Et anlegg har blitt varslet om at de vil få følgende vilkår:

For sekundærrensekravet gjelder kravene for enkeltprøver, ikke årlig gjennomsnitt, og grenseverdiene for både BOF₅ og KOF må overholdes for samme prøve for at sekundærrensekravet anses overholdt. For BOF₅ vil kravet være 70 % renseeffekt og at ingen enkeltprøver overskrider 50 mg O₂/l, mens det for KOF vil være 75 % renseeffekt og ingen enkeltprøver overskrider 250 mg O₂/l.

Ved oppfyllelse av sekundærrensekravet slik det følger fra avløpsdirektivet og forurensningsforskriften, så skal hver parameter vurderes separat. Det betyr at hvis anlegget har

krav om 24 prøver per år, så er det 21 av 24 prøver som må oppfylle kravet for KOF of 21 for BOF, men det trenger ikke være 21 prøver som må oppfylle krav til både KOF og BOF.

I tillegg er det først hvis prøven ikke overholder kravet til renseeffekt at kravet til maksimal utslippskonsentrasjon slår inn. Det betyr at så lenge kravet til 70% BOF er oppfylt, så kan konsentrasjonen være over 50 mg O₂/l. Tilsvarende for KOF så kan utløpskonsentrasjonen være over 250 mg O₂/l hvis prøven har en renseeffekt på minst 75%.

Slik det varslede vilkåret er formulert må det anses som vesentlig strengere enn forskriftens sekundærrensekrav og skal ha en begrunnes ut fra særskilte forhold knyttet til utslippet og resipient.

7.1.5 Strengere krav uten begrunnelse i resipientsituasjonen

Et renseanlegg har i utkast til utslippstillatelse fått vilkår om å oppnå både renseeffekt og maksimal utslippskonsentrasjon. Dette er strengere enn sekundærrensekravet i forurensningsforskriften.

Statsforvalteren skriver i sitt varsel om vedtak:

Sekundærrensekrava skal baserast på enkeltprøver og ikkje gjennomsnittsverdiar. Med nokre unntak, jf. 14-13, skal alle enkeltprøver oppfylle reinsekravet. Reinsekravet bestemast av forureiningsmyndigheita og kan enten vere reinseffekt eller konsentrasjon, eller begge deler, jf. tabell 1, vedlegg 1 i avløpsdirektivet og forureiningsforskrifta § 14-13.

Vi meiner at kravet om reinseffekt på alt avløpsvatn gir god sikkerheit for at utsleppet av organisk materiale og fosfor haldast lågt. Det er eit mål at utsleppet av organisk stoff og fosfor skal vere så lågt som mogleg og at reinsinga skal vere stabil. Reinseffekt-kravet sikrar at kommunen må halde kontroll på innløpskonsentrasjonane og gjer eit insentiv til å unngå for mykje framandvatn inn til reinseanlegget. For tynt innløpsvatn vil vere vanskeleg å reinse godt nok. For å unngå store variasjonar i utsleppet av organisk materiale og fosfor stiller Statsforvaltaren også krav til maksimumskonsentrasjonar i enkeltprøver, jf. forureiningsforskrifta § 14-13.

Sekundærrensekravet for avløpsvatnet innanfor tettgrens skal vere 70 % reduksjon av BOF5, og 75 % reduksjon av KOFCR målt i enkeltprøver. I tillegg må ingen enkeltprøver innehalde ein restkonsentrasjon over 50 mg O₂/l for BOF5 eller over 250 mg O₂/l for KOFCR. Nokre enkeltprøver kan likevel avvike frå reinseffektkravet, jf. forureiningsforskrifta § 14-13.

Statsforvalteren skriver at «rensekravet kan enten være renseeffekt eller konsentrasjon eller begge deler», og viser til vedlegg 1 i avløpsdirektivet. Norsk Vann kan ikke finne at dette står i avløpsdirektivet eller forurensningsforskriften, hvor kravet er enten renseeffekt eller konsentrasjon.

Begrunnelsen for å fastsette et særskilt vilkår om å oppnå både renseeffekt og konsentrasjon virker i den aktuelle saken å være at statsforvalteren ønsker at kommunen skal redusere mengden fremmedvann inn til anlegget. Å skjerpe rensekravet til å omfatte både renseeffekt og konsentrasjon fremstår ikke som et hensiktsmessig virkemiddel for å oppnå dette som kan begrunne skjerpingen.

7.2 Krav til fosfor

7.2.1 Krav om maksimal utløpskonsentrasjon

En kommune har blitt varslet om at de vil få følgende vilkår:

For fosfor vil vi sette krav til et årlig gjennomsnitt på 95 % renseeffekt og 0,4 mg/l, og i tillegg at ingen enkeltprøver får overskride en konsentrasjon på 0,8 mg/l.

Standardkravet for fosfor i forurensningsforskriften er 90% som årlig gjennomsnitt. For dette anlegget ønsker statsforvalteren å gi strengere krav til renseeffekt, krav til gjennomsnittlig utløpskonsentrasjon og i tillegg at ingen enkeltprøver kan overskride en maksimalkonsentrasjon. Dette er ikke iht. standardkravet og gjør det vanskelig å følge opp for anlegget.

Det er vanskelig å forstå hva statsforvalteren ønsker å oppnå med et krav om at ingen enkeltprøver kan overskride en konsentrasjon på 0,8 mg/l. Det vil ikke kunne si noe om anlegget faktisk fungerer godt. Her vil man risikere at et renseanlegg som oppnår en meget høy årlig renseeffekt og også har en lav gjennomsnittlig utslippskonsentrasjon, ikke klarer rensekravet sitt for året hvis de har en prøve som er over 0,8 mg/l. Selv om anlegget driftes for å ha en høy renseeffekt/lav utløpskonsentrasjon, kan det være påslipp eller hendelser på anlegget som gjør at man kan få enkelt døgn med unormalt høy utløpskonsentrasjon. At en slik hendelse da skal få konsekvens for om anlegget klarer kravet for hele året blir urimelig. Det vil også gi et feil bilde av anlegget i offentlige statistikker, hvor anlegg som egentlig fungerer meget godt og har lave utslippstall, likevel vil være registrert som at de ikke overholder utslippstillatelsen.

Det bør derfor ikke settes slike vilkår. Det fornuftige må heller være å stille vilkår om at anlegget ved høye utslippskonsentrasjoner på enkeltprøver skal avviksbehandle dette og sende varsel til statsforvalteren.

7.2.2 Krav til både renseeffekt, samt gjennomsnittlig og maksimal utslippskonsentrasjon

Et anlegg har fått vilkår om å oppnå både årlig renseeffekt, årlig gjennomsnittskonsentrasjon og en maksimal utslippskonsentrasjon for enkeltprøver.

Utslippsparameter	Krav	Tal prøver
Total fosfor (tot-P)	<p>Årleg gjennomsnitt: Minst 95 % reduksjon av fosfor.</p> <p>Årleg gjennomsnitt: Maksimalt 0,5 mg/l fosfor i utløp.</p> <p>Ingen enkeltprøver skal overskride ein konsentrasjon på 1 mg/l</p>	24 vekeblandprøver eller døgnblandprøver per år

Anlegget har søkt om 95% renseeffekt, men ikke vilkår knyttet til konsentrasjon.

Statsforvalteren skriver i vedtaksbrevet:

Erfaringane frå fylke er at reinseanlegga har ein reinseteknologi som klarer å redusere fosformengda med minst 95 % og at anlegga klarar ei utslippskonsentrasjon på 0,5 mg/l eller lågare. Det er også 95 % reinsegrad som er lagt til grunn for både søknaden og søkars vurdering av resipientens toleevne. Vi meiner difor det er riktig å sette krav til 95 % fosforrensing og eit konsentrasjonskrav på 0,5 mg/l eller lågare. Vidare skal ingen enkeltprøvar overstige ein fosforkonsentrasjon på 1 mg/l (100 % overskriding av konsentrasjonskravet). Krava til fosforrensing er gitt i punkt 3.2.4 i løyvet.

Strengere vilkår enn det som følger av forskriften eller som det søkes om, bør være begrunnet i forholdet i resipienten. Vilkår bør ikke kun begrunnes i hva andre anlegg i området oppnår, da det er

stor forskjell på ulike renseprosesser og i sammensetningen av innløpsvannet til forskjellige renseanlegg.

Når det gjelder krav til maksimal konsentrasjon av fosfor i en enkeltprøve vises det til tidligere eksempel. Den beste løsningen vil etter Norsk Vanns vurdering være å stille vilkår om at anlegget ved høye utslippkonsentrasjoner på enkeltprøver skal avviksbehandle dette og sende varsel til statsforvalteren.

7.3 Krav til suspendert stoff

7.3.1 Unødvendig vilkår og uklart hvordan det skal oppfylles

Flere anlegg har fått vilkår om å redusere suspendert stoff (SS) for utslipp fra anlegg som har krav om nitrogenfjerning. Dette vilkåret følger ikke som et krav i forurensningsforskriften. Et renseanlegg som fjerner over 70% nitrogen vil også fjerne store mengder suspendert stoff, men det er ikke denne parameteren slike anlegg dimensjoneres for. I tillegg vil et slikt vilkår medføre økt prøvetaking og kostnader til analyse. Prøver som skal analyseres for SS kan ikke fryses og må analyseres innen 24 timer etter uttak. Dette kan være krevende å få til for anlegg som ikke har et akkreditert laboratorium i nærområdet.

I tillegg opplever noen å få vilkår hvor det ikke er spesifisert om dette skal gjelde som årlig gjennomsnitt eller per prøve.

Suspendert stoff (SS)	95 % reduksjon	12 døgnblandprøver per år
-----------------------	----------------	---------------------------

Slik det er skrevet i tabellen over kan det tolkes som at anlegget må ta 12 prøver per år og hvor alle 12 må oppfylle 95% reduksjon. Det betyr at hvis 1 av de 12 prøvene er under 95 %, så har ikke anlegget oppfylt sin utslippstillatelse for det året. Det er uheldig med vilkår formulert på denne måten, da det betyr at anlegg som egentlig har fungert godt likevel kan bli i brudd med sin tillatelse.

7.4 Tungmetaller og organiske miljøgifter

7.4.1 Krav til økt antall prøver

Forurensningsforskriften setter krav til antall prøver som skal analyseres for tungmetaller (6/år) og organiske miljøgifter (3/år). Likevel har en kommune fått vilkår om dobbelt antall prøver i utkast til tillatelse, uten at dette er begrunnet i økt risiko for utslipp eller tilstand i vannforekomsten. Den eneste begrunnelsen, er at flere prøver vil gi et bedre tallgrunnlag.

Tungmetaller	Utløpsmengder og konsentrasjoner av: As, Cr, Cu, Ni, Zn, Pb, Cd og Hg	12 inn- og utløpsprøver per år. Ukeblandprøver
Organiske miljøgifter	Se kap. 11, vedlegg 2, tabell 2.1.2 i forurensningsforskriften	6 inn- og utløpsprøver per år. Ukeblandprøver på ufiltrerte prøver

Prøvetaking for organiske miljøgifter er veldig tidkrevende og resulterer i kostbare prøver som normalt gir liten informasjon, da verdiene for de spesifiserte stoffene ofte kun oppgis som <. Miljødirektoratet har foreslått å gjøre om dette kravet i forskriften ettersom en har erfart at denne bestemmelsen ikke fungerer etter hensikten. Det bør derfor gis en god begrunnelse i utslippstillatelsen for å kreve et dobbelt antall prøver.

Det at statsforvalter mener at flere prøver gir et bedre tallgrunnlag mener Norsk Vann ikke er en tilstrekkelig begrunnelse. Begrunnelsen for et strengere vilkår må beskrive hvorfor akkurat dette anlegget har behov for et høyere antall, for eksempel basert på tidligere høye verdier, påslipp fra spesiell industri el., ikke kun at økt antall prøver gir bedre grunnlag generelt. Også et krav om et større antall prøver for tungmetaller må være begrunnet.

7.5 Bakterier/E.coli

7.5.1 Krav til maksimalt innhold av bakterier ved utslipp til sjø

Et anlegg har fått krav til maksimalt utslipp av bakterier, til tross for at utslippet går ut på dypt vann i sjø. Innerst i fjorden er det en badeplass hvor kommunen tar prøver, og badevannskvaliteten er god.

I vedtaket om utslippstillatelse har ikke statsforvalteren begrunnet hvorfor de mener det er behov for å sette vilkår om maksimalt utslipp av bakterier, men skriver:

For termotolerante koliforme bakterier (TKB) er det påvist forhøyede verdier i enkeltprøver utenfor utslippsrøret.

Utslippsparameter	Krav	Prøvetype og -frekvens
Total fosfor (tot.P)	Minst 90 % reduksjon Renseeffekt beregnes som årlig middelverdi	24 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år
Total nitrogen (tot.N)	Kun målekrav	6 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år
Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Minst 70 % reduksjon og utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 25 mg O ₂ /l	21 av 24 døgnblandprøver må overholde krav
Kjemisk oksygenforbruk (KOF _{cr})	Minst 75 % reduksjon og utslippskonsentrasjonen ikke overstiger 125 mgO ₂ /l	21 av 24 døgnblandprøver må overholde krav
Termostabile koliforme bakterier, TKB	Mindre enn 100 TKB mg/l	Annenhver uke tas en øyeblikksprøve. Fra 1.mai til 31.oktober

I tabellen er kravet også gitt som 100 TKB mg/l. Vi antar at dette er en skrivefeil og at de mener standardenheten for TKB som er antall TKB/100 ml.

I utløpsvann fra et renselanlegg som ikke har et eget desinfeksjonstrinn vil det alltid kunne være bakterier som overskrider 100 TKB/100 ml. Det er derfor ikke unaturlig at det vil være forhøyede verdier hvis man tar ut prøver rett utenfor utløpsrøret. Det sentrale, både å belyse i søknaden og vurdere av statsforvalteren, må være om det påvirker brukerinteresser, som i den aktuelle saken er vannkvaliteten ved badeplassen. Vi viser til klagesaken for Hole og Hurdal, hvor kravet ble fjernet.

7.5.2 Krav til prøvetaking og antall bakterier i nødoverløp

Her har vi et tilfelle hvor det har blitt gitt vilkår om maksimalt utslipp av TKB ved nødoverløp. Tanken fra statsforvalter er god, men dette er et krav som blir umulig for kommunen å overholde.

Statsforvalteren skriver i vedtaksbrevet:

Men vi er gjort kjent med at det er bading og fiske i ... og har ut frå det satt strengare krav til naudoverløp enn det er søkt om. Det er satt krav om at reinsa avløpsvatnet skal førast til minst 60 meter djup og 300-350 meter frå land. Naudoverlaup skal førast 140 meter frå land til 20 meter djupne. Det er i tillegg stilt krav om prøvetaking i dei periodane det er naudoverløp.

Kravet som er gitt i tillatelse er:

Utslppsparameter	Krav	Prøvetype og -frekvens
Ved naudoverløp skal det tas prøver for Termostabile koliforme bakterier, TKB og E-coli	Mindre enn 100 TKB mg/l	Når det er utslepp frå naudoverløp.

Det problematiske er knyttet til to forhold. For det første vil det være vanskelig og kostbart å få tatt ut prøver når overløpet trer i kraft. Det vil bety at ved alarm på overløpet må vakt rykke ut og prioritere prøvetaking over viktige oppgaver som å stoppe overløpet. Det vil her bli vanskelig å få tatt ut representative prøver for analyse av bakterier og få levert prøvene til et laboratorium innen riktig tid. For det andre finnes det ikke noen god metode for å desinfisere overløpsvannet. Det vil ikke fungere å ha et UV-anlegg på et overløp for å redusere bakterieinnholdet i urensset avløpsvann fullt av avløpssjøppel og partikler. Det fremstår heller ikke som hensiktsmessig å tilsette store mengder klor i overløpsvannet.

Det er i det hele tatt svært usikkert hvordan anlegget skal kunne klare å oppfylle et slikt vilkår og kostnadene vil neppe stå i forhold til fordelene. Et nødoverløp skal også være veldig sjeldent ha utslipp. Det ville vært mer fornuftig å sette vilkår om oppfølging av resipient etter større hendelser med nødoverløp, for eksempel økt prøvetaking for bakterier nær badeplasser eller andre brukerinteresser.

7.6 Slambehandling

7.6.1 Vilkår som må være basert på en misforståelse

Fra tillatelsen til et anlegg som kun skal avvanne slammet og kjøre det til et sentralt slambehandlingsanlegg for videre behandling der:

Avlaupsslammet skal som eit minimum gjennomgå ei forbehandling i form av hygienisering og stabilisering før vidare transport til eit avfallsbehandlingsanlegg.

Her må det enten være en skrivefeil, eller en misforståelse om hva en forbehandling er. Hygienisering og stabilisering er ikke en forbehandling, men en del av en fullverdig sluttbehandling av slam. Den normale forbehandlingen er kun avvanning før videre transport.

7.7 Utslipp fra ledningsnett

7.7.1 Uklare vilkår

Mange anlegg får nå særskilte vilkår for utslipp via overløp på ledningsnett. Det er ofte uklart hva vilkåret egentlig betyr/innebærer. Her er det flere eksempler på forskjellige formuleringer i forskjellige utslippstillatelser.

- Utslepp av ureina avløpsvatn er uønskt, og innan 2030 bør den samla **mengda utslepp** via overløp (driftsoverløp) ikkje vere over 2 %.
- Den samlede mengde utslipp via driftsoverløp skal være under 2 % **fosfor** over året innen 31.12.2027.
- Den samlede mengden utslipp via overløp bør ikke overstige 2 % **av driftstiden** over året innen 2030.

- Utslipp av urensset avløpsvann er uønsket, og innen 2030 skal den samlede **mengden** utslipp via driftsoverløp gjennom året ikke være over 2 % **av tilført avløpsvann**.

I den første tillatelsen er det ikke spesifisert hva «utslipp» er. Er det volum (m^3), mengde organisk stoff (kg), mengde fosfor (kg)? I den neste er det spesifisert at de skal måle på fosfor noe som kan være fornuftig da mengden fosfor som slippes ut har betydning for vannforekomsten. I det tredje eksempelet er det 2% av driftstiden over året, hvor det er vanskelig å forstå hva som egentlig menes, da det alltid vil være utslipp via overløpet når det er i drift.

Og hva skal de 2% beregnes fra?

Her bør vilkåret spesifiseres bedre, slik at det kommer klart frem hva som egentlig menes og hvordan det skal beregnes. Kravene i nasjonale mål for Vann og Helse er også uklare på dette punktet.

7.7.2 Vilkår som er uheldig formulert

Et anlegg har fått følgende formulering i sin utslippstillatelse:

Den samlede mengde utslipp via driftsoverløp over året skal innen 2030 ikke være over 1 % av overløpspunktets tilførte vannmengde.

Her er vilkåret stilt per overløp og skal baseres på overløpspunktets tilførte vannmengde. Det anses som uheldig å stille vilkår per overløp og ikke samlet for alle overløpsutslippene på ledningsnettet. På et ledningsnett med flere pumpestasjoner og forskjellige resipienter, kan det være mest fornuftig å styre driften av overløpene der det er mulig, slik at man har størst utslipp til den minst sårbare resipienten. Når vilkåret er stilt per overløp så mister man den muligheten og må heller fordele overløpsutslippene jevnt for hvert overløp.

I tillegg er det uheldig (og strengere enn kravet i det reviderte avløpsdirektivet) og bruke overløpspunktets tilførte vannmengde som utgangspunkt for %-utslipp. Ved kraftig nedbør kan det være store volumer som går i overløp, men ettersom det er veldig fortynnet så vil det likevel kun være en liten forurensningsmengde som likevel slippes ut. I tillegg er overløpet etablert for å ta unna i de periodene hvor det er unormalt store mengder, og da vil 1 % av denne mengden være vanskelig å overholde.